Gemeente Aalsmeer

INITIATIEFVOORSTEL

Zaaknummer: Z24-076829

Voorstel van: De heer S.J.R. de Vries (zie voor medeondertekenaars pag. 5)

Datum: 14 november 2024

Onderwerp
Jongerenraad Aalsmeer

Raadsbesluit

Initiatiefnemers stellen de raad voor te besluiten:

1. Een onafhankelijke Aalsmeerse jongerenraad te installeren, die vanaf 2025, gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan het college van B&W;
2. Oprichting van deze jongerenraad te realiseren, rekening houdend met de kaders aangegeven in dit voorstel;
3. Het functioneren van de jongerenraad na 2,5 jaar te evalueren en op basis daarvan te besluiten de jongerenraad al dan niet voort te zetten;
4. Het college te verzoeken meer specifiek te komen met een raming van de kosten, de raad te voorzien in een advies met betrekking tot de financieringsbron;
5. Het college te verzoeken de gemeenteraad zo spoedig mogelijk een raadsvoorstel te doen toekomen waarbij de jongerenraad zal worden opgericht.

Samenvatting

De gemeenteraad en het college van B&W hechten veel waarde aan participatie van inwoners, organisaties en bedrijven. Dat blijkt uit de vastgestelde Participatievisie en uit het raads- en collegeprogramma. Ook hebben alle fracties eerder geuit de stem van de jongeren belangrijk te vinden en hebben verschillende fracties al eerder opgeworpen te komen tot een jongerenraad c.q. jongerenoverlegorgaan.

Politieke besluiten hebben grote gevolgen voor het leven van kinderen en jongeren nu en in hun nabije toekomst, maar zij hebben weinig mogelijkheden om mee te denken en te praten over wat er in hun dorp gebeurt. Voor kinderen tussen de 10 en 12 is dat deels ondervangen: in Aalsmeer kennen we sinds 2019 een goed functionerende kinderraad. Voor jongeren vanaf 12 jaar bestaan er echter nauwelijks mogelijkheden om politiek en bestuurlijk te participeren en hun stem en ideeën te laten meewegen. Daarom willen de initiatiefnemers dat er een Aalsmeerse jongerenraad komt, die politiek neutraal is en onafhankelijk gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen aan het college van B&W.

Onderzoek heeft uitgewezen dat een jongerenraad het beste functioneert als deze wordt ondersteund door een professionele en ter zake kundige begeleider.

In de aanloop naar dit voorstel heeft er vooroverleg plaatsgevonden met bestaande specifieke jongerenorganisaties zoals bijvoorbeeld De Binding, Gro-up, scoutinggroepen en het Yuverta College. Zij hebben aangegeven enthousiast te zijn over het plan en hebben aangegeven zich te zullen inzetten op gebied van publiciteit en werving van leden. Voor wat betreft het Yuverta College zien zij dit ook als goede aanvulling op hun aandacht voor de richting ‘goed burgerschap’.

Gestreefd wordt naar oprichting van de jongerenraad in Q2 van 2025. De jongeren bepalen zelf hun prioriteiten, werkwijze en manier van adviseren. Gedacht wordt aan een structuur waarbij een kernteam verantwoordelijk is voor de reguliere activiteiten en communicatie met het college en er via social mediakanalen en met scholen, (sport) verenigingen en jongerenorganisaties een zo breed mogelijke groep van jongeren betrokken - en gehoord wordt.

In het najaar van 2027 zal er een evaluatie met daaruit voortvloeiend advies volgen.

Doel

1. Bevorderen van politiek-maatschappelijke participatie en burgerschap van jongeren uit Aalsmeer en Kudelstaart in samenspel met de gemeentelijke organisatie, het college van B&W en politiek en samenleving in het algemeen.
2. Bij de ontwikkeling van beleid rekening houden met de belangen, invalshoeken en prioriteiten van jongeren.
3. Jongeren actief betrekken bij de politiek en samenleving en daarmee de kloof tussen jongeren en politiek verkleinen en hen meer betrokken maken bij de bredere samenleving.
4. Bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling (vaardigheden, kennis, netwerk) van jongeren.

Prestatie

We willen bereiken dat er in Aalsmeer een onafhankelijke jongerenraad functioneert, die het college van B&W gevraagd en ongevraagd advies geeft en zo de politiek/maatschappelijke participatie van Aalsmeerse jongeren bevordert en jongeren een stem geeft in de beleidsvoorbereiding, de uitvoering van beleid en in het besluitvormingsproces.

Voorgeschiedenis en context

De gemeenteraad van Aalsmeer heeft de wens geuit om vorm te geven aan jongerenparticipatie in Aalsmeer. In de Presidiumvergadering van 30 november 2023 is afgesproken om dit uit te werken op basis van het memo 'Verkenning jongerenraad Aalsmeer'. Tijdens een bijeenkomst op 27 februari 2024 met raads- en commissieleden, collegeleden en vertegenwoordigers van Aalsmeerse jongerenorganisaties en scholen heeft de Jongerenraad uit Stede Broec een presentatie gegeven en is er gediscussieerd over mogelijkheden, tips en valkuilen.
Sindsdien zijn er gesprekken gevoerd met gemeenten waar reeds jongerenraden bestaan, met Aalsmeerse organisaties die betrokken zijn bij jongerenwerk, met middelbare scholen, met jongerenraden uit andere gemeenten en met jongeren die de democratiespellen in ons raadhuis volgen. Op basis van deze gesprekken is een Plan van Aanpak geformuleerd en ligt dit initiatiefvoorstel voor.
Er wordt ook nauw samengewerkt met initiatieven in Amstelveen en Uithoorn waar men ook bezig is met het opzetten van Jongerenraden.

Eén van de eerste stappen is het werven van leden voor de jongerenraad samen met het aanstellen van bij voorkeur externe begeleiding en het organiseren van een ambtelijk aanspreekpunt. Met betrekking tot de werving van leden zullen verschillende organisaties meewerken en wordt er een middag met alle leerlingen op het Yuverta College (VMBO) georganiseerd. De overige takken binnen Yuverta worden binnenkort aangehaakt. Voor het overleg en de werving van Aalsmeerse leerlingen op de scholen in Amstelveen en Uithoorn wordt samengewerkt met de lokale initiatiefnemers in die gemeenten. Er is inmiddels een ambtelijke ondersteuning gevonden die het proces rond de oprichting van de jongerenraad kan begeleiden en zo nodig als ondersteuner van de jongerenraad kan fungeren.

Op basis van de ervaringen in de overige gemeenten en met name die in de SED gemeente (Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland) zijn er een aantal aanbevelingen c.q. kaders meegegeven:

- De jongerenraad zal haar eigen structuur, prioriteiten, thema's en werkwijze bepalen met ondersteuning van een (externe) begeleider. De (externe) begeleider zal o.a. de jongerenraad begeleiden op proces en jongeren helpen hun eigen oplossingen te bedenken.
- Voor het dagelijks aanspreekpunt van en voor de jongerenraad wordt door het college een ambtenaar aangewezen. Hij/zij is de verbinding tussen de jongerenraad en ambtenaren, voorziet jongerenraad van collegestukken waarop advies wordt gevraagd en regelt praktische zaken. Het zou mogelijk kunnen zijn dat de (externe) begeleider en de ambtenaar in een persoon verenigd wordt onder de voorwaarde dat de ambtenaar in dat geval 'op armslengte' van het college blijft wat betreft de werkzaamheden voor de jongerenraad.

- De jongerenraad werkt met een kernteam en een jongerennetwerk. Het kernteam heeft via social media, sportverenigingen, jongerenwerk en contact met middelbare scholen, een permanente en directe verbinding met het jongerennetwerk. De jongeren in het kernteam hebben toegang tot een aantal (vaardigheids)trainingen die hen ondersteund en ontwikkeld in hun bezigheden.
- De jongerenraad kan kosteloos gebruik maken van de vergaderfaciliteiten in het raadhuis.

Op basis van de discussies in de gemeenteraad d.d. 5 en 19 september zijn nog enkele verder kaders meegegeven die hieronder zijn opgenomen in de huidige volledige kaderstelling.

Voorgestelde kaders samengevat:

a. De jongerenraad heeft als doel het vergroten van de effectieve maatschappelijke participatie van jongeren in Aalsmeer;
b. De jongerenraad is een onafhankelijk en a-politiek adviesorgaan primair gericht op het college van B&W en secundair gericht op het vergroten van jongerenparticipatie binnen de Aalsmeerse samenleving en richting de Aalsmeerse politiek in het algemeen;
c. De jongerenraad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college van B&W;
d. De jongerenraad vormt een zo breed mogelijke afspiegeling van de Aalsmeerse jongeren en jongerengroepen;
e. De jongerenraad bestaat uit een kernteam van ten minste 5 leden en een jongerennetwerk c.q. achterban van een zo groot mogelijk aantal jongeren binnen de leeftijdsgroep;
f. De leden van het kernteam van de jongerenraad nemen de rol van creatieve adviesvangers en staan in contact met het jongerennetwerk en zullen een vorm vinden om dit contact zo permanent en direct mogelijk te laten zijn;
g. De jongerenraad heeft een spilfunctie in het contact tussen de (jongeren)samenleving, waaronder overige jongerenorganisaties en de politiek c.q. het college van B&W;
h. De leeftijdsgrens van de jongerenraad kent een ondergrens van 12 jaar waar deze niet conflicteert met de werking van de Kinderraad en voor het kernteam een ondergrens van 15 jaar en een bovengrens voor beiden van 24 jaar;
i. De jongerenraad bepaalt zelf met welke onderwerpen zij aan de slag gaan, stellen hun eigen agenda op, bepalen zelf hun vergaderfrequentie en het format waarin adviezen worden uitgebracht en zullen op verzoek van het college advies uitbrengen op beleidsvraagstukken;
j. De jongerenraad bepaalt binnen gegeven budgettaire grenzen welke trainingen zij nodig hebben (b.v. debat of brainstormtraining) en zet haar communicatiekanalen (social media, app's, enz.) in om de achterban in het jongerennetwerk te consulteren en nieuwe aanwas te enthousiasmeren;
k. De jongerenraad wordt begeleid door een onafhankelijke ondersteuner bij het opstellen van hun plannen en hun communicatie richting college, achterban en samenleving;
l. De jongerenraad zal kosteloos gebruik kunnen maken van vergaderfaciliteiten in het Raadhuis van Aalsmeer;
m. Het college van B&W zal zo spoedig mogelijk en binnen de gestelde kaders een voorstel richting de gemeenteraad sturen om te komen tot een verwezenlijking van een jongerenraad (hierbij kunnen de constituerende documenten van de Adviesraad Sociaal Domein als voorbeeld dienen);
n. Het collegevoorstel zal tevens een realistisch kostenplaatje bevatten inclusief eventuele opleidingskosten, eventuele vrijwilligersvergoedingen en fte beslag;
o. De doelstelling is te komen tot de oprichting van de jongerenraad in Q2 2025 (gezien de brede leeftijdsdeelname zullen examens Q2 2025 geen probleem moeten opleveren).

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Jongeren zijn niet expliciet in beeld bij beleidsvorming en -uitvoering, terwijl lokale besluitvorming grote invloed heeft op hun dagelijks leven en nabije toekomst. Vanuit de participatiegedachte leeft

de wens om jongeren zelf een stem en inbreng te geven bij de ontwikkeling van gemeentelijke beleid en het stellen van prioriteiten. Oprichten van een jongerenraad is een middel om te komen tot meer betrokkenheid van jongeren bij de samenleving, democratie in het algemeen en bij de beleidsvorming in Aalsmeer in het bijzonder. Tevens kan een jongerenraad helpen bij een grotere sociale interactie tussen jongeren onderling.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

1. Ervoor kiezen om geen (externe) begeleider te koppelen aan de jongerenraad. Dit wordt afgeraden omdat uit ervaringen bij andere gemeenten is gebleken dat zonder begeleiding de jongerenraad moeilijk op gang komt en veel minder effectief is in haar activiteiten en adviezen.
2. Een vooraf gekozen samenstelling en werkwijze voor de jongeren vast te stellen. Dit wordt afgeraden omdat het voor een effectieve participatie en betrokkenheid van de jongeren past dat er op basis van vertrouwen met de jongeren wordt omgegaan. De professionele ondersteuning zal voorkomen dat er een buitenissige organisatie zal ontstaan en de regels rond de oprichting, inclusief de ervaringen met andere adviesorganen, zullen voorkomen dat er sprake zal zijn van misorganisatie. Ook is er het aanbod van andere jongerenorganisaties om hun ervaringen te delen.
3. Uitstel van de oprichting van een jongerenraad. Dit wordt afgeraden omdat er in het traject van het afgelopen jaar al veel overleg heeft plaatsgevonden met de belanghebbenden en betrokkenen. De jongeren zijn geënthousiasmeerd en staan al in de startblokken, de Aalsmeerse scholen staan klaar om deel te nemen aan dit traject, de ambtelijke organisatie is klaargezet om met dit project van start te gaan en er heeft vooroverleg met het college plaatsgevonden om de haalbaarheid te testen. Ook is de gemeenteraad, direct en indirect, afgelopen jaar betrokken geweest bij de ontwikkelingen die tot dit voorstel hebben geleid. Daarenboven wijkt dit initiatiefvoorstel niet af van de uitkomsten die eerder met alle genoemde partijen zijn gedeeld.

Participatie

Er is uitgebreid geparticipeerd met alle belanghebbenden en betrokkenen. Jongeren zijn benaderd via bestaande jongerenorganisaties en scholen. Richting de oprichting van de jongerenraad zal er verder worden samengewerkt met jongerenorganisaties, scholen en richting de individuele jongeren in Aalsmeer en Kudelstaart. Ook zal en er een publieke informatie en wervingscampagne worden gevoerd. In de kaderstelling is aangegeven dat er een opgave richting jongerenraad ligt voor een algemene, brede participatie van de jongeren binnen de gemeente zowel in de samenstelling van het kernteam als in de samenstelling van het jongerennetwerk.

Kanttekeningen en risico's

Het succes van de jongerenraad staat of valt met de participatie van jongeren. De kans bestaat dat deze tegenvalt; dat er niet voldoende jongeren enthousiast worden en zich aanmelden. Ook leert de ervaring in andere steden dat jongeren vrij vaak tussentijds afhaken, vanwege studieverplichtingen, verhuizing naar een andere stad of simpelweg door andere bezigheden en interesses. Eerdere experimenten met jongerenraden zijn mislukt of doodgebloed omdat de jongeren het idee kregen dat er niets met hun inbreng werd gedaan. Ook bestaat er het gevaar dat een (kleine) dominante groep de rest overstemd waardoor de betrokkenheid bij de rest terugloopt.
Er wordt gestreefd deze risico's te minimaliseren door de organisatieopzet: een a-politieke opzet die direct verbonden wordt met het bestuur in plaats van met de politiek; een professionele ondersteuning; een duale structuur met een kleiner kernteam en een uitgebreid jongerennetwerk; en een regelmatige evaluatie over de werking en de effectiviteit van de jongerenraad.

Financiën

Jaarlijks is, in overleg met het college en naar voorlopige inschatting, een bedrag nodig van € 35.000,- per jaar waaruit o.a. de volgende zaken gefinancierd kunnen worden:

a. (Externe) begeleiding en ambtelijk aanspreekpunt (flexibel in te vullen)
b. Mogelijke onkostenvergoeding voor de leden van de jongerenraad
c. Vergaderkosten
d. Organiseren van activiteiten
e. Werving en promotie
f. Social Media Platform

Het college heeft aangegeven meer specifiek te willen komen met een raming van de kosten en de raad te voorzien in een advies met betrekking tot de financieringsbron. Het college heeft toegezegd hierin op korte termijn gevolg aan te geven. Uitgangspunt is dat de kosten ongeveer gelijk zijn aan de subsidie die voor een andere adviesraad is gereserveerd.

Vervolgstappen

1. Aannemen van een (extern) begeleider en aanwijzen ambtelijk aanspreekpunt Q3 2024/Q1 2025
2. Werven van leden voor de jongerenraad Q4 2024 en Q1 2025
3. Installatie jongerenraad uiterlijk Q2 2025
4. Vaststellen programma en prioriteiten door de jongerenraad Q2 2025

Evaluatie

1. Het functioneren van de jongerenraad wordt na 2,5 jaar (Q4 2027) geëvalueerd.
2. In Q4 2027 wordt besloten over al dan niet voortzetten van de jongerenraad.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Memo ‘verkenning jongerenraad Aalsmeer’ memo vrijgegeven door presidium 26-9-’24))
2. Plan van aanpak ‘oprichten jongerenraad Aalsmeer’ vrijgegeven door presidium 26-9-’24)

Naam en ondertekening

Sybrand de Vries, D66

Thirsa van der Meer, CDA

Marjanne Vleghaar, VVD

Greta Holtrop, Absoluut Aalsmeer